

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

"Edinost" stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta " 3.—; " " 4.50 "
za četrt leta " 1.50; " " 2.25 "

Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 4 nov.

Na naročbe brez priložene naročilnice se upravnistvo ne ozira.

EDINOST

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Torrente št. 12. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Oglasni in oznanila se računajo po 7 nov. vrstica v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javne zahvale, smrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravnistvo v ulici Torrente 12. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinosti je moč«.

Razkritje Dolencevega spomenika.

Narod slovenski, akoprav mali, ima značaj in karakteristiko vseh ostalih prosvetljenih narodov; lastnosti katere ga odlikujejo pred vsem, pa so gostoljubnost, radodarnost in — hvaležnost! Te izredne lastnosti pokazale so se, ko je pred letom dni pozval poseben odbor vse domoljube, naj žrtvujejo po svoji moči doneske na oltar domovine, da se povzdigne spomenik možu, katerega je ugrabila nemila smrt v sredi neutrudnega delovanja v blagor primorskih Slovencev; možu, ki je posvetil vse dušne in gmotne svoje sile v probujanje ter prosveto dragih mu sorojakov; možu, katerega ime ostane vpisano v zgodovini primorskih Slovencev s zlatimi črkami, prvaku svojemu in kolovodji gosp. Viktorju Dolencu. Pozivu odzvali so se rodoljubi slovenski v obilnej meri in danes mora biti ponosen vsak posamezen sin slavne matere Slave in z mirno vestjo more gledati na sad svoje radodarnosti in hvaležnosti, na spomenik, kateri bo de némo in vender jako razumljivo govoril našim potomcem o primorskem prvoborniku, kateremu je bilo geslo: »Vse za narod!« Zadovoljno gleda iz neba pokojnega duh na svoje ljubimce, ki se hvaležno spominajo očeta svojega, obečajoč mu, da bodo neomahljivo korakali po onej poti, po kateri jih je vodil on do prosvete in narodne svobode. Pa ne samo z požrtvovalnostjo skazal je naš narod svojemu Dolencu dolžno hvaležnost; osebno prihiteli so vsi njegovi spoštovalci na pokopališče, da dokažejo svetu, kako živo se spominajo dobrot, katere je dobrodušno in nesebično sipal na vse strani. Čas, ki vblaži vsako bol in vgladi vse britkosti, ni izbrisal iz src naših rojakov spomin na priljubljenega Dolenca. V gostih trumah vrelo je ljudstvo v nedeljo 22. t. m. uže dolgo pred določeno uro od vseh strani na pokopališče pri sv. Ani. Posebno pa je bilo opaziti mnogo naše inteligence, ki je o tej priliki dokazala, da ji srce toplo bije za narodno stvar in da se neustrašeno stavi na čelo narodu, kjerkoli treba dokazati slovansko samostalnost. Vsa tržaška slovenska društva bila so zastopana, njim na čelu delalsko podporno društvo, katerega odborniki in nadzorniki so skrbeli za red med gnječju ljudstva. Političnega društva "Edinosti" predsednik, državni poslanec g. Ivan Nabergoj pred-

stavljal je društvo, katerega neumorni tajnik je bil pokojnik; razun njega bila je zbrana pri grobu večina udov, predsednik del. podp. društva g. M. Mandič na čelu odbora in mnogo drugih gospodov. Pevski zbor bil je jako močan; združili so se pevci "del. podp. društva", proseškega pevskega društva "Hajdrih", zboru Škedenjskega in ostalih pevskih društev tržaške okolice. Petje pod vodstvom gosp. Kosovela izvabilo je marsikatero solzo iz oči občinstva, kajti mili, tožni glasovi vzbudili so živi spomin na toliko priljubljenega, na veke izgubljenega moža. Blagoslovil je spomenik č. g. Tempesta, kapelan pri sv. Ani ter vpletel molitev za pokojnega večni mir. Grobna tihota je nastala, ko je stopil na pripravljeni odrič delalskega podp. društva predsednik g. M. Mandič, da nagovori občinstvo, opozarjajoč je na važen trenotek, v katerem se odkrije nadgrobni spomenik njega vodji. Govoril je slehernemu iz srca, kajti zadel je struno, katera mora odmevati v prsih vsacega čutečega Slovana in ta govor vtisnimo si globoko v spomin, kajti podučuje nas o marsičemer, kar mora vedeti vsak naš rojak, da ne izgreši prave poti. Zato prinašamo ta važen govor g. M. Mandiča kolikor mogoče v njegovej celoti:

Gospoda in prijatelji!

Minolo je uprav leto dni, odkar smo na tem svetem mestu pretakali britke solze po možu, kojega nam krije črna zemlja in pokriva ta ledeni mramor. Uže takrat bila mi je težka naloga, da se v imenu prijateljev našega ranjcega in vosem, posebno pa v imenu slovenskih društev tržaških spominam neprecenljivih zaslug drazege nam Dolenca za Slovansko sploh, posebno pa za Primorske Slovence. Uže takrat smo svečano na tem mestu nepozabljivemu Viktorju obljubili, da se bomo vedno ravnali po njegovih spasonosnih naukih in nasvetih, da se ga bomo vedno hvaležno spominali, ter ga predstavljali našim naslednikom kot vzor rodoljublja in požrtvovalnosti. Tu danes, po prvem letu njegove prerane smrti, zadovoljno konstatiram, da smo bar deloma svojo obljubo izpolnili, t. j. da nismo ni za trenotek nanj pozabili, in čvrsto se na-dejam, da se to tudi v bodoče nikoli ne zgodi.

Kakor Vam je znano, gospoda in prijatelji, osnoval se je takoj po smrti ranjcega Dolenca odbor, ki je prevzel častno nalogo, da nabira med našim narodom do-

brovoljně doneske ali milodare, s katerimi bi postavil svojemu prvaku njega vreden in dostojen spomenik. Odbor ta trkal je na slovaška srca, ta srca, ki so vedno odprta za vse narodne in plemenite svrhe in narod je odprl svojo desnico, prinašajoč zrno k zrnu, da se pōdolži velikemu svojemu pokojniku. Odbor je bil zatorej kmalu v ugodnem položaji, da je mogel promišljavati, kako bi povzdignol spomenik v imenu naroda svojemu prvoborniku, ter z veseljem moram priznati, da je pri nabiranju z enako požrtvovalnostjo tekmoval brat z bratom, Slovencem z Hrvatom. Zato je rešil odbor svojo častno nalogo z sodelovanjem vsega našega naroda in s pomočjo domačih umetnikov in rokodelcev, kakor je najbolje znal in vedel. Meni je pa poveril težko nalogo, da Ti, narod moj, izročim to narodno svētinjo ter da spregovorim o tej priliki nekoliko besedij.

Govoriti bi ti mogel, narod moj! na dolgo in široko o velikih zaslugah drazege našega pokojnika, o njegovih krepostih in vrlosti, ali tega ni mi treba, ker sem popolnoma prepričan, da je njegovo plodonosno delovanje v političnem in socialnem življenji nam vsem še v živem spominu in da se ta spomin nikoli iz naših src ne izbriše. Da, gospoda in prijatelji, prepričan sem, da bode časa zob poprejšta trdi kamen zrušil v prah, kakor izbrisal njegov spomin iz naše pameti. Da, spomin na našega pokojnika je in ostane neizbrisljiv, a spomenik njegov bode izročeval rod rodu kakor narodno relikvijo.

Mili narod! Spomeniki velikanov vseh omikanih narodov izročijo se v varstvo in pohrambo društvom ali oblastnijam. Ali vprašam Vas pričujoče, komu izročimo mi v varstvo to našo svētinjo? Komu bi izročili v varstvo kamen, ki pokriva kosti dike našega naroda? Morda oblastniji, katera zapoveduje tukaj na tem svetem mestu, našim liberalnim (!?) gospodarjem, katere sta maščevanje in strast tako zaslepila, da svojim narodnim nasprotnikom niti v grobu ne morejo odpustiti, jih celo še preko groba proganjajo? Največim našim narodnim nasprotnikom da izročimo kar je nam najmilejšega? Zar da izročimo v varstvo spomenik taj njim, ki nam ne dovoljujejo niti tega, da pokojne naše velikane dostojno počastimo? Ne, nikakor in nikdar! To, kar se ne bi zgodilo nikjer na omikanim svetov, da, celo ne mej surovimi narodi, to se je zgodilo nam Slovonom

v Trstu. To, kar je dovoljeno tu vsakemu državljanu, celo vsakemu ptujcu, kristijanin in poganu, to ni dovoljeno nam Slovonom, katoličanom in avstrijskim državljanom. Dagoovorim istinito, da ne pretiram, stopite bližje pred to belo ploščo, ki je bila namenjena nositi primeren napis našemu rodoljubu, ali plošča morala je ostati čista, kajti naši liberalni gospodarji napisali niso dovolili! Ta plošča ne sme pričati svetu, da počiva tukaj Slovan, naš narodni velikan. Ali, čemu bi si kvarili sedanji svečani trenotek z enakimi spomini ljudske nepravice? Zadušimo vsaj za sedaj sveto jezo in zdihnimo iz globočine ranjenega srca: »Vsaka sila do vremena, le Bog do vekomaj!«

Komu tedaj izročiti to narodno svētinjo? Nikomur drugemu, kakor tebi narod moj, izročam jo v imenu odbora v blago varstvo in obrambo, proseč te vroče, da je nikdar ne pozabiš, da jo vedno obiskuješ, jo čuvaš kakor svoje oko! V tvojih bēdah in nevoljah, narod moj, hodočasti na to sveto mesto in tukaj moli za blagi počitek, za večni mir in pokoj Tvojega prvobornika; prosi ga tudi, da se iz nebeških višav ozre na nevoljni in zatirani naš narod, da posreduje pri Vsevišnjemu, da uže enkrat prestanejo večne njegove muke in terpinčenje.

Konečno obračam se k Tebi, mili drug in pobratim, proseč Te, da se ozreš tudi na Tvojo zapuščeno udovo, na bedne Tvoje sirote in na celi naš narod, v katerega imenu Ti kličem iz tožnega srca: »Slava! Večna Ti slava!«

Občinstvo je zamolklim glasom zaklicalo »Slava!« ter videti je bilo na vseh obrazih globoki vtis lopega govora. Pevo so zapeli še krasno nadgrobno »Nad zvezdami« in žalujoče občinstvo se je polagoma in tiho razšlo.

* * *

Opisati nam je še v kratkem nadgrobni kamen. Omenili smo uže, da ga je izdelal po načrtu našega umetnika g. Rendića g. Trobec pri Sv. Ivanu. Spomenik je iztesan v obliki sarkofaga v romanskem slogu iz dveh vrsti domačega belega mramorja. Nad vnožjem je okolo sarkofaga proga krasnega črnega kamena, nad vzvišanjem zgolj stoji plamteča ceneralia z

PODLISTEK.

Jastreb contra Grlica.

Češki pisal Svatopluk Čech; prevedl M. Vrnilež.

(Dalje.)

Mej vsem tem kopnel je očividno kup nepraktično zloženih bankovcev v starožitni skrinji. Nekaj jih je bilo, se vé, prav dobro uloženih v zlatih izšitkih v svilnatem pahalcu gospice Irene in v njenih damskih uricah, znamenitejši del pa v poljski zadevi gospoda Grlice.

Z ostankom poravnani je bil konečno dolžni davek kralju "Pustu". Gospa Grlička z Ireno probavili ste jedno krasno noč v raznobojnem sprovodu za njegovim triumfalnim vozom, obletavani rojem Mefistov in Tellov, dominov in harlekinov, ki so jima svoje slabe dovtype pred noge pokladali.

Ko se je danilo, vrnila se je Irene v tiho spalnico, opojena z nerednimi vtiski in zvoki sladkih valčekov. Ko ji je pa nekov brencelj z azurnimi prozornimi krili na plečih in s tresočimi zlatimi tipalkami nad kodrasto glavo, kojega je tam na plesi brezuspešno z svilnatim pahalcem odganjala, ko ji je torej ta brencelj znova

pred dušo stopil v vsem svojem sorazmerju in v vsi nežnosti kovinsko zelenega telesa, odbacnila je z nogo veliko kitico suhega listja in zmravljenih, suhih cvetov, ki ji je zaprašena pri nogah ležala.

Zjutraj je je Jaro pobral in na babičino postelj položil. Sedaj sta bila drug za drugega: to suho, nagubano obličje na beli podglavnici in to pomečkano sezoltelo cvetje s papirnatimi kraji okolu.

Navstali pa so dnevi, ko gospa Grlička ni imela drobiža za prodajalca in za mlekarico, ko je opazovala, da Julija nekristijanski sveče trati in svojemu zdravju na škodo brezdvomno pozno v noč nad romani boljči, ko se je deklici naznanilo, da je danes toplo kakor spomladi in da bi bil greh v sobi kuriti.

Jednega tako toplega večera, ko je Julija sama z očetom v predsobi ostala, podala mu je urno skromen broj papirnatega denarja in ga šepetaje prosila, naj ničesar materi ne reče.

Gospod Grlica jo iznenaden pogleda in neodločno denar prejemač, vpraša z lahko rdečico na lici, odkod je denar dobila.

Julia odgovori po kratkem premolku, i ona z lepo rdečico, da ji ga je Vladimir poslal, pa mati bi tega ne verjela.

Gospodu Grlici pa se je poznalo, da

je verjel; brez daljše opomnje spravil je denar v žep.

Dan, ko je imel gospod Grlica svoj posel pri gospodu Jastrebu ponoviti, bližal se je neodvratno. Stari gospod šel mu je z vidnim znakom skrbi na visokem čelu nasproti.

Prejšni večer vstopil je, provedši popoldne blazno tekajoč po svoji spalnici v otopujočem, temnem premišljevanju, v zadnjo sobo, kjer je Julia pri njegovem vstopu z napadno naglostjo zaprla lepo vezano priročno kujo nedolžnega modnega časnika. Sama je bila v sobi; kajti starka za steno bila je le telesno navzoča — ostali del peljal se je baš tačas v pozlačeni karosi k nekemu dvornemu predstavljaju.

Gospod Grlica sedel je molče poleg hčere in je dolgo molčal. Začel je pa radi bolne starke tišje govoriti o težkih skrbeh, iz katerih pré niti ne izgazi.

"Jutri je prvega", primetne Julia.
"Kaj pomaga!" tolažil se je žalostno oče. Imam potreben izreden trošek in ne morem na penzijo seči. Saj veš, kak krik bi navstal!"

Julia molče ustane, otvori kovčeg in poda očetu malo s školjkami ukrašeno škatljico.

"Zadostuje to-le" —

Gospod Grlica odvdigne pokrovec in vzre nekoliko zložkov, podobnih temu, ki mu ga je Julija ondan v roko stisnila.

"Ako jih baš ne rabiš" — šepetal je v zadregi, "mi jih lahko za kratek čas posodiš, — saj se nam kmalu na bolje obrne."

In ko je bil vsebino spešno v mošnjo pomečkal, vstal je resnih očij, pritisnil lahek poljubeček na hčerinu čelo in zašepetal: "Ti si dobra, Julia!"

* * *

Usodni dan je srečno minol. Gospod Jastreb poslušal je z obličjem polnim ljudomile potrpežljivosti jecajoče priznanje gospoda Grlice, da mu oni gospod, pri katerem ima znatno svoto, ni držal besede, da v tem hipu torej nima drugega pri rokah, nego obresti, da si pa kapital, ako je to nemudno potreba, v dveh, treh dneh gotovo priskrbi.

Gospod Jastreb ga ni hotel spravljati v zadrego in prijemsi obresti in novo menjico na mesec, vrnil mu je staro z zelo laskavimi poprašanji po sinu v Carigradu.

Zopet je mesec minol. Ta pot vsprejel je gospod Jastreb ono priznanje uže z slabšim izrazom potrpežljive ljubavi napram človeštvu in je napadno obočil kosmate svoje črne obrvi. A ko je vspreje-

pozlačenim plamenom. Na vznožji je vdelana bela štirioglasta plošča, namenjena za napis, nad ploščo pa je v medaljonu v kovini izdelan kip pokojnega v bas-reliefu v naravnej velikosti. Vse delo je točno izvršeno po jako originalnim načrtu, in med brezštevilnimi bogatimi spomeniki na tržaskih pokopališčih iskalo bi se zaman enacega. Osobito nam vgaja plamteča ceneralia, kajti govori nam živo, da se pokojnega duh dviga iz pepela ter bdi vedno med nami. Gosp. Rendić dokazal je vnovič, da razume govoriti s pomočjo preprostega kamenja v srce vsakemu razumniku.

O priliki razkritja okrasil se je spomenik z raznimi primernimi rastlinami in položili so domoljubi prekrasne vence na gomilo. V prvi vrsti omenjamo venec z bogatim črnim trakom, katerega je darovala rodbina pokojnega. Trak ima v srebrnih slovih napis: „Nepozabnemu soprogmu“; „Deca vzornemu očetu“. — Delalskega podpornega društva ženski oddelek položil je venec iz porcelana pod steklom v kositarjem okviru; prava krasota pa je venec, kateri so nabavile razne narodne gospe in gospodičine z napisom: „Prevrlemu možu — hvaležne Slovanke“. Tudi ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda darovala je lep venec velikemu pokojniku.

Zahvaljujemo se konečno našim rodoljubom, da so dokazali našim narodnim nasprotnikom, kako zna Slovan spoštovati svoje zaslužne vodje in akoprav uže denes skušajo nam neprijazni listi krčiti število pokojnega spoštovateljev, pričali smo se, da živi še vedno med nami duh Dolencev, da plodi seme, katero je vsejal med nas in da bode izvestno rodilo obilnega sadu. V tej nadi zakličemo tudi mi iz dna srca: „Slava, večna slava Dolencevemu spominu!“

Govor državnega poslanca dr. Gregorca.

v državnem zboru v 236 seji dne 18. maja 1888 (Konec.)

Če pomislimo, koliko je opustošila trtna uš v družih deželah, lahko razumemo, da štajerski vinogradniki z obupnostjo in skrbjo zrejo v bodočnost. Preti prebivalstvu velika izguba na dohodkih in zaslužku, zatorej željno pričakujemo pomoči.

1. Reko mu: Sadite sadno drevje! Prav! Toda kje hočejo naenkrat vzeti toliko sadnih dreves primernih vrst in kako poplačati velikanske troške? Količkaj vredno štiri- ali petletno drevesce velja 50 kr., 100.000 drevesec zatorej 50.000 gl. Tu bi se moralo v vinorodnih krajih, katerim preti nevarnost od trtne uši, takoj napraviti okrajne drevesnice in zato dobiti podporo od države in od dežele in sicer prav hitro. Drevo potrebuje petnajst do dvajset let, da kaj prida rodi, trtna uš pa uniči trto v štirih ali petih letih.

2. Poskusi v krajih, o katerih sem omenjal, da je trtna uš uže lotila se 4260 hektarov vinogradov, so pokazali, da se trte dlje upirajo trtni uši, ako se jim gnoji z umetnim gnojem. S tem bi bilo izumljeno sredstvo, da trtna uš prehitro vinogradov ne uniči, da je bode poprej mogoče promenoti v druge kulture, n. pr.

mal obresti in novo menjico na mesec, videlo se je v njegovem jasnem obličju uže odpuščanje. Staro menjico je nekam založil, — jutri jo prinese, se vé, z dolžno diskretnostjo, osobno v stanovanje gospoda Grlice.

Druzega dne, — bila je baš nedelja, — obleče si gospod Jastreb praznično obleko, vzame svojo krepko španjolko s svinčeno butico pod pazduho in gre nekoliko svojih dolžnikov obiskat. Takim pohodom je rekal, da gre „zvrške“ pregledat.

Bil je istinito krasen, prazničen dan. Akoprem je še sneg pokrival javne nasade na trgih koder je šel, vel je uže čistim, toplim vzduhom predčut pomladi. Vse je tako veselo na solncu lesketalo, kakor bi se sreče žarilo. Gospod Jastreb je čutil, kakor se v vso njegovo bitnost krade ta občni svet čistega razkošja. Duša se mu je tresla v mili povznešenosti.

Šel je v cerkev. Slavnostni zvoki orgelj, nabožni napevi, vonjevi dim kadila, lesk zlata in srebra na altarjih in okolu po sohah, — vse to osvedočilo je na njem svojo sveto čarobno moč, katero je osvedočilo uže na milijonih ljudij pred njim.

(Dalje prih.)

v sadne vrte. Toda, kako dobiti umetni gnoj brez korporacij, brez podpore z strani avtonomnih in državnih upravnih organov? Tu morajo na merodajnem mestu priteči na pomoč, sicer ne gre.

3. Nikdo ne more zagovarjati in želiti, da bi se popolnoma opustilo vinstvo na Štajerskem. Temveč treba se je kolikor moč braniti proti trtni uši in rabiti vsa mogoča sredstva proti njej.

V tem oziru velja sedaj kot edino nekoliko zanesljivo sredstvo izgojevanje ameriških trt in na to morajo obračati pozornost ne samo prebivalstvo, temveč tudi razna narodno-gospodarska društva in konečno tudi državni organi.

Tako je n. pr. uže 1885. leta prosila podružnica kmetijske družbe in vinarstvo v Slovenski Bistrici, da se napravijo vzgledni vrtni, v katerih se bodo sadile ameriške trte, in da se podpirajo taki nasadi. Osrednji odbor omenjene družbe obrnil se je na visoko c. kr. poljedeljsko ministerstvo in dobil z odlokom dne 29. marca 1877. sledeči odgovor:

„Ministerstvo je pripravljeno za poskušnjo osnovati trtnico za ameriške trte v Ptujem okraju in da je ministerski svetnik dobil nalogo, da v kratkem pojde na Ptuj, da se potrebno dogovori s politično oblastjo, kje bi se vzela zemlja za trtnico v najem in kdo naj bi se nastavil, da bi vodil ta kulturna dela.“

Od tega časa je minolo več nego edno leto in nič ni slišati, da bi se res osnovala za poskušnjo z ameriški trtami v Ptujem okraju državna trtnica. To je tem bolj čudno, ker se je dne 25. februarja t. l. podružnica kmetijske družbe v Ormoži obrnola naravnost do poljedeljskega ministerstva, da naj za Ormoški okraj napravi trtnico z ameriški trtami, ker trtna uš sedaj napro preti Ormoškemu in Ljutomerškemu okraju.

Ta prošnja se do sedaj ni rešila.

Danes ne bodem stavil nikake resolucije, prosim samo vladnega zastopnika, da pojasni, zakaj se je opustilo poskuševališče v Mariboru in če bi vlada ne hotela baš sedaj obnoviti tega poskuševališča, da bi se ondu zasajale ameriške trte v večjem številu in da bi vinogradniki ondu dobivali zastonj ali pa vsaj za majhen denar ameriških trt, in zakaj se obečana obrtna šola v Ptujem okraju ni osnovala in prošnja Ormoške podružnice kmetijske družbe za trtnico za poskušnjo z ameriški trtami ni rešila. Prebivalstvo želi zvedeti, pri čem da je, če se bode nanje oziralo ali ne.

Trtna uš je tako nevarna postala za štajersko vinstvo, da se ne sme več časa zgubljeti za potrebne priprave. Če bodo zamudili zlasti poklicani avtonomni in državni organi, se bi jim kedaj utegnolo očitati: „Deliberante Romano Sagnatum perit“ to se pravi: „Deliberante agriculturae ministerio vineae perierunt“.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Vse politične in vojaške kroge je iznenadilo cesarjevo pismo, s katerim naš vladar stavi barona Khuna, poveljnika III. vojnega zbora v disponibiliteto,

Gorotanejda *)

Epos v 6 spvih, iz 1. speva, zložil Fr. Mestoselec Goriški.

- Oj, Gorotan nesrečni, pripravi se na boj, Spet zbira se nad tabo oblakov temni roj! Zlovercev truma senči dolin cvetoči plan, Odloke dan se bliža, bo velik in grozan!
- Za stare kak bogove je vžiga zmage up, Ki s koč je zopet tira orožja divji hrup, Z očmi išoč kristjanov, Perunomolec vsak Pridrl je s' strmih hribov k s' skal hrumeč lijak.
- Z jeklenih lokov čudno se bliska mečev kras In s pustih holmov meša se tulba sivih pás, V glušivne davorije, ki onkraj, čuj, doné In z ognjem zla poguma podžigajo srce.

*) Gorotanejda popisuje vselej v tem tonu strašanske boje med uže pokristjaninimi pod Valjahunom in še trdovratnimi paganskimi Slovenci pod Drohom, njih najvišim popom na Koroškem. Perun, Triglav = bogova, Živa = boginja ljubozni. Tudi Gorotanejda pride to početje v velikej zbirki na svitlo. To na poskušnjo. Pis.

t. j. v nek pokoj s pridržkom, da ga cesar lahko drugače in drugod porabi. Cesar mu je o tej priliki pisal pismo, v katerem se generalu zahvaljuje na njegovem vpešnim in mnogoletnem delovanju, kakor vojni minister, samostalen poveljnik v vojski, kakor tudi kot zapovednik III. vojnega zbora. To pismo prišlo je iznenada; niti novinarji, niti drugi niso bili na nje pripravljani. Barona Khuna smatrajo za nadvojvodom Albrehtom najsposobnejšim generalom avstro-ogerske vojske. Njegovo ime je ozko zvezano z vojno zgodovino naše države počeniši od italijanske vojske 1848. in 49. leta. Uže takrat se je Khun izkazal kot mlad stotnik glavnega štaba, ko je bil prideljen brigadi generala Strassolda, ki se je odlikovala pri sv. Luciji. Tam je Khun pregovoril generala, da z nekolicimi bataljoni napade mnogo močnejšega sovražnika, kar se mu je sijajno sponeslo; potem se je izkazal Khun pri Monte Ventu. pri Kustoci in Milanu. 1866 l. bilo je Khunu poverjeno, da s pešičo hrabrih mož brani Tirolsko, kar je tudi sijajno dosegel, četudi je bil sovražnik več nego dvakrat močnejši. Po nesrečni za Avstrijo vojski 1866. l. ustvarjen je bil dualizem; general je bil prvi vojni minister, ki je stopil pred delegacijo, kjer je svojo stroko odločno in večje zastopal. Današnji organizaciji naše vojske je on postavil temelj. Khun se je izkazal tudi kot pisatelj vojaških knjig, ki so si pridobile povsod priznanje. To umirovljenje je ves svet tembolj iznenadilo, ker si vsaka država prizadeva ohraniti si najboljše generale. Res je, Khun služi uže nad 50 let in je star 71 let, a ni se še pokazalo, da njegov um peša in tudi telesno je še dovolj krepak. Oficijski listi pišejo tako, kakor bi mu cesar nameroval podeliti kako višjo službo. Nekateri trde, da mu kanijo poveriti vrhovno nadzorstvo gališke vojske. Drugi neodvisni listi pa pripovedujejo, da je Khun žrtva nekih spletk, kakeršnim je uže prednjim zapalo mnogo razvilitjenih glav; o tej priliki svare vlado, naj se varuje starih neopreznostij. Naša vojska je hrabra, dobro oborožena in dobro organizovana in vendar uspeh o vojnah ni bil povse dovoljen. Zato ti listi svare vlado, naj bode bolj previdna in naj pazi, koga pošilja v pokoj. Oficijozni zavračajo take glasove, češ, da Khun ni otet vojski, in da mu je brzkrone namenjena še višja stopinja. Njegov namestnik bode, kakor se čuje, baron Schönfeld.

Dunajski listi donajajo veselo vest o združenju Srbov in Hrvatov v Dalmaciji. To so vladni listi sprva pobijali, čemer se nihče ne sme čuditi, kajti vladi je ljubše, da se Slovani prepirajo mej seboj, nego da so zložni, vsaj jih je mnogo ložje imeti v strahu, ako so needini, kakor pa če delujo sè združenimi močmi v dosego ene s v r h e. Združeni Srbi in Hrvati hočejo pobijati Italijanstvo in popolnoma neopravičeno stališče nemščine v tamošnjih uradih, zabraniti hočejo škodljivo delovanje nemške vojaške šole v Zadru in se vzajemno podpirati o volitvah. Predsednik deželnega zbora bode menda dr. Klaić, kajti dosedanji predsednik grof Vojnović visi neodločno mej Srbi in Hrvati, zato ga mislijo oboji opustiti. Mi želimo, da bi se lepi načrti enkrat vsaj izvršili, Slovanstvu v čast in korist.

Vnanje dežele.

Nemški cesar Viljem II. je bil sprejet s pravo slovansko gostoljubnostjo na ruske zemlji. Ruski dvor in ruski bogataši niso štedili denarja, da nemškega vladarja čim sijajnejše sprejmejo. Tudi narod je povsod navdušeno pozdravljaj visokega gosta; vse novine pišejo jako prijazne članke o nemškem cesarju ter se nadejajo, da znači ta pohod preobrat na bolje. Iz Peterhofa, carjevega letovišča, prišla sta vladarja v Peterburg, ogledala sta si vse trdnjave okolo prestolnice, bila sta prisotna pri velikej vojaškej paradi v Krasnem Selu, ter si ogledala tudi mornarico. Po paradi v Krasnem Selu napil je car pri obedu nemškej armadi, Viljem II. je odgovoril ter v ruskem jeziku napil carju. Velikega kneza Pavla Aleksandroviča je imenoval Viljem II. poveljnikom 6. kirasirskega polka, županu peterburškemu pa je podelil veliki red rudečega orla I. reda. Grof Herbert Bismark je prav mnogokrat in prijazno obkeval z Giersom. Državnika sta imela dolge razprave. O čem sta se dogovarjala, tega se ne ve, a kakor vse kaže, bode princ Koburg prva žrtev teh dogovorov. Njegov položaj je uže obupen in tudi Bismarkovi listi začeli so ostro pisati proti njemu. Glede bolgarskega vprašanja dogovorita se brzkrone vladarja in njiju državnik v Peterburgu, ter določijo nadaljnje postopanja ene in druge države o tem vprašanju. Nemški cesar se vrne skozi Štokolm v Švedsko prestolnico, kjer ostane dva dni ter se uže sedaj delajo velikanske priprave za njegov vsprejem. Iz Štokolma pojde v Kodanj, dansko prestolnico, in od tod v Berlin. Izvestno pride še to jesen tudi na Dunaj.

Slovanska dobrodelna družtva v Peterburgu, Kijevu in Moskvi so sklenila v spomin 900letnice pokrščenja Rusov osnovati slovansko akademijo ter jo vzdržavati na svoje troške. Dotični načrt je uže sprejel naučni minister Deljanov ter ga predložil carju v potrdilo. En paragraf tega zavoda določuje, da ima akademija svrhu širiti občno slovansko zavest in slovansko zedinjenje.

Srbska kraljica Natalija, ki je morala na povelje dunajske policije ostaviti našo prestolnico, biva sedaj v Parizu. Vsi francozki listi jo simpatično pozdravljajo ter neizprosno žigosajo sramotno življenje in postopanje kralja Milana, pri katerem se uže, kakor piše „Figaro“, pojavlja delirium tremens. O položaju na Srbskem piše „Zastava“, da je vsled najnovjše sramote vse razburjeno. Hristić gleda kakor ris, kje se pokaže nezadovoljnost, da jo „v korenu zaduši“. Isto se ne govori javno, šepeta se v privatnih stanovanjih ter v duši proklinja. Narod ni bil še tako ponižan kakor sedaj. Garašanin je poučil kralja, da narod v Srbiji ni za nič, da je kukaven narod, zato kralj tudi prezira svoj narod. Ni zla, ne pokore, kateri bi Milan ne bil prizadel onej nesrečnej zemlji, zato misli narod, da je vrag obsedel kralja in da ga goni na zla dela. Ako bode Milan še nekoliko let tako delal, mora Srbija propasti. Dopisnik se pa nada, da narod prej spregleda in se osveti nad Milanom in Garašaninom. — Sveti sinod ni še izrekel svoje razsodbe v aféri Milanovej in kakor javljajo iz Be-

- Štrlé ko trstje gosto jim kopja s krepkih ram, Rožljanju odgovarje odmev iz skalskih jam, Spomin na dolge boje jim v prsih plameni: Njih teklo že je mnogo in krčencev krvi!
- Vkloniti križ se ima? Mar zmore še Perun? Nevihta kje je bojna, kje vojvoda Valjhun, Ki kakor silno vlačí morjé za sabo kit, Kraj Drave je in Save s' cer vodil trop srdit?
- Mar kakor kdaj nad puščo ugasne zvezda kar, In potnika s' samije podi minoli žar, Sin Kajtimarov biva v razkošnji, brez skrbi Pustivši brate v stiski, ko boja grom preti?
- O sladka domoljubav, duha kako mečiš! Veselje v tvojem spremstvu se smeje s' srečnih hiš, Lej, spomlad tiha veje, in roža krog cveti, In 'z dolov, sinjih hribov, čuj petje kak doni!

- Oblastniša je vera, srce bolj čara še, Ki pot edina smrtinim v nebeške dvore je: Drži in veže trdno, in dušo za vse dni Mogočno še okrili, da k višku zmir kipi.
- Valjhun pa ne miruje, v Aguntu zbira moč. V obrvih in na oku temni mu srda noč 'z očes jim šviga plamen, jim v prsih žolč kipi, Ko zbranim gor na gradu Slovenom govori:
- „Dvignite dolga kopja nad brata, ki je top In moli še bogove nebes lažnjivih trop. Sekire vanj in loke! . . Naj meni, da z nebá Pogubno treska vanjga duhov grozivnih tma.“
- „Nas komu al' pretežka zmed žrtev ktera je, Da hram cerkvá in vero sramote si otmè? Lažnjivke Žive tempelj naj vsuđe se v prepad, Razpelo bodi prapor in Bog nam bodi grad!“

(Dalje prih.)

legagrada, izjavijo se vsi biskupi proti kralju in proti ločitvi. Ako se to zgodi, radovedni smo, kaj ukrene Milan „veliki“.

O notranjem položaju Nemčije piše „Vossische Ztg.“: Malo tednov je odkar se je cesar Friderik ločil od svojega naroda in uže je v celej Nemčiji začela strastna borba proti svobodi. Ova je in proganja na vse strani. Mračnjaki so se začeli pojavljati iz svojih zakotij in delati proti napredku in svobodnemu mišljenju. Na vsej črti je odprta borba proti svobodnej misli; ne jemlje se obzira na dobo pristojnosti, ne čakajo se niti volitve; mračnjaki so tako pohlepni, da kujejo železo in se niti ne ozirajo na to, da si ožgejo lahko prste. — Neugoden vtis je napravil na Nemškem sprejem onih dveh poslancev, ki sta oficijelno javila nastop vlade Viljema II. na Angležkem. General Winterfeld in njega tovariš sta bila v vojaški obleki, kraljica jima pa javi, da ja želi sprejeti v civilnej opravi. To sta si morala poslance še le kupiti. Kraljica ja je prav hladno sprejela ter prečitavši dotični akt, vprašala, ali mislita koj odpotovati, čemur sta poslance pritrčila. Ta dogodek priča o napetih odnosajih mej Berlinom in Londonom.

General Boulanger, ki je kandidiral v departimentu Ardèche je pri volitvah sijajno propadel. Izvoljen je oportunist Beaussier. Nov dokaz, da njegova veljava gine, kakor sneg na solnci. Predsednik republike Carnot je bil te dni v mestu Valence, kjer je bil prav presrečno sprejet. Predstavilo se mu je tudi duhovstvo in v njega imenu je predsednika pozdravil vladika. Povdarjal je udanost duhovstva ustavi ter rekel, da čim bolj bode vlada izvajala v praksi načelo svobode in bratstva, tem bolj bodo ljudje srečni. Carnot je odgovoril, da je vlada v svojem postopanju vedno liberalna in se drži kolikor najbolj mogoče načela strpnosti.

Italijanska zbornica je sklenila svoje delovanje sprejemši reformovan občinski zakon.

Iz Rima dohajajo žalostne vesti o zdravju sv. očeta papeža Leva XIII. Sv. oče je baje da zelo oslabeled in trpi na živcih. Nekateri listi to sicer zakrivajo, a v vatikanskih krogih so vender le vznemirjeni.

DOPISI.

Iz Pulja dne 17. julija 1888. (Žalostno poglavje). [Izv. dopis]. Danes moramo dotakniti se žalostnega poglavja v narodnem našem življenju: rapidnega potujčevanja čisto slov. družin, osobito pa mladine naše.

Mi smo uže pred kakimi dvema leti — če se ne motimo — v „Sl. Narodu“ opisali veliko škodo, ki jo trpi narodnost naša vsled premehekobnega značaja ljudstva slovenskega glede ohranitve narodnosti svoje in onega nesrečnega nagnenja do hitre akomodacije ptujim razmeram, ptujim šegam, ptuji govoric. Posebno smo povdarjali neprecenljivo izgubo, ki jo trpe v moralnem pogledu dotične, kar orez noč poitalijančene družine same, ko se odrekó poštenim slov. običajem in se znebó karakteristične narodne svoje individualnosti, katera se posebno kaže v moralni vzgoji mladine, gojčej svetih princip neomenjenega spoštovanja in brezpogojne pokorščine otrok do starišev.

Svareč v Pulji živeče rojake, pozvali smo jih, naj si ogledajo in primerjajo otroke onih, Bogu bodi potoženo, maloštevilnih slovenskih družin, katere so ostale zveste narodnosti svoji — in otroke onih družin, ki so se izneverile rojstni zemlji, vklonivši tilnik svoj pred drzrim, arogantnim tujstvom in tako popustivši vse garancije, katere nam daje vzgledno, religiozno življenje v slov. družini proti demoralizaciji, ne le v narodnem, ampak tudi v socialnem obziru.

Na edni strani dobrodušnost in človeško bitje, blažilna vera v edno višje bitje, — na drugi strani grozna demoralizacija in bogotajstvo, ki po pogubnih vzgledih vduši uže v otročjem srci vsa blaga čuvstva; tako da pri nas skoro da nimamo otrok, ki bi govorili po otročje, ampak takih, ki govoré, kakor — spačeni odrasli.

Če se hočeš o tem prepričati, zadržuje sprehod po ozkih ulicah Puljskih. Slišal bodeš neverjetne stvarij in govorce; obstal bodeš, poprimši se za glavo: je-li mogoče, se mi-li sanja, je-li res, da more človeštvo zabresti v tako — blato. Za ednim vogalom čul bodeš, kako 5—6 letni samosrajčnik obsuva lastno mater svojo z priimki, ki so naravnost negacija ženske

njene časti; za drugim vogalom zopet, kako se prička mlečnozobi sin z materijo o znesku, katerega mu mora ona dati, da ga ponese na altar venere vulgivate; in ko sta se slednjič pogodila — uda se seveda vsakokrat mati — se pa ona še nekam ponosno okolu sebe ozre, češ: glejte, kakšen „kavelj“ je moj fant! Nežne sestrice in hčerice pa slastno poslušajo take kontroverzice. Sprehajaje se po ulicah Puljskih uvedel se bodeš, da pri nas matere in hčere niso tako škrupolozne, da bi se ogibale žensk, ki so na glasu radi nesnažnega svojega življenja, ampak da smatrajo brezsrarni način zaslužka za dovoljeno obrt, kakor je dovoljena vsaka druga obrt.

No, od onega časa, ko smo pisali rečeni dopis v „Narod“, napredovali smo na tem potu orjaški — da človeka kar groza obhaja. Povedali Vam bodeмо najnovejši dogodek, ki nam priča, da je prišla demoralizacija ljudsko-šolske naše mladine (ki se pa šole bolj ogiba, nego vrag križa, da-si postopa vrli tukajšni okr. šolski nadzornik z drakonično strogostjo) do skrajne meje in da se smemo nadejati iz naše mladine mogočnega naraščaja — za kaznilnice.

Sprehajajoč se po ulicah Puljskih, vidili smo čudne prizore: tu je gnal policaj 8letnega fantiča, tam drugi 10letnega, tam zopet eden 12letnega, tako da je število narastlo, kakor smo pozneje čuli, na 15. Kaj neki more to biti, ugibali smo? S prvega mislili smo, da so taki otroci, ki so za več dni desertirali iz očetove hiše, klateč se po mestu in njega okolici, kar se dogaja prav pogosto, ne da bi je taka sinčekova ekskurzija posebno vznemirila; mislijo si: bode se uže vrnil! Tudi so taki, ki pravijo: še bolje, ni t r e b a d a t i m u j e s t i.

Ali bilo je vse kaj družega: ti otroci bili so člani tatske družbe. Imeli so svoja shajališča, bivališča in hranišča v nekej globini, kjer so ljudje popred pridobivali pesek. Imeli so svojega 17letnega „glavarja“, svojega zapisnikarja in blagajnika. Redarji so zasačili mnogo predmetov — tudi nože in revolverje — in v blagajni bilo je okolo 100 gl. Vsak član te družbe položiti je moral pri vsprejemu sveto prisego, da ne bode nikdar izdajalec.

Izdajalcu so zagrozili smrtno kazen. „Glavar“ imel je pravico dovoliti renumeracije članom, ki so se posebno odlikovali „v službi“. Tako sta nekda nedavno dva člana dobila nagradi po 5 gl. In ko so je pri prvem zaslišanju vprašali, kam sta dejala denar, odgovorila sta: — fracijam od demimonde. Dve take gospici spravili so tudi uže v „senca“.

Pravijo, da še sedaj niso polovili vseh teh mladih junakov, izvestno prišlo bode še mnogo podrobnostij na dan.

Kaj pravite k temu? Pomislite: sami 10, do 14 letni fantiči — le „glavar“ ima svojih 17 let! Lep izgled v bodočnost!

Vidite zatoraj slov. stariši, kakim pogubnim vplivom prepustite svoje otroke, ako opustite poštene svoje družinske običaje, in se poprimete tujih, ki so nastopki šireče se demoralizacije. Le narodnost, ljubezen do rodne zemlje in jezika svojega naj vam bode varno in trdno ozidje proti pluskajočemu valovju pretečega pohujšanja. Narodni propasti sledi moralna propast, moralna pa materijalna. Drugo in tretje je naravna posledica prvega. Nič vam ne pomaga: postati morate v narodnem obziru nekoliko bolj eskluzivni, odtegati se morate, kolikor mōči, tujim vplivom. In če vas zaradi tega zmerjajo s „ščavi“, nič ne dé! Te besede veljajo posebno onim Slovincem, kateri še le mislijo kedaj priti v Pulj! Naj se ne dajo zapeljati, kakor so se dali premnogi naši rojaki. —

Vi pa, italijanski mogočnejši, sedaj vidite, kako lepo gre v klasje sad vašega „liberalizma“, vaše „kulture“. Nas je kar groza vaše „avite culture“! Prosimo Vas, kakor se Boga prisi, pustite nas v našem „barbarstvu“, prizanesite nam z vašimi „dobrotami“. Tudi v svoji surovosti si bodemo uže pomagali, kakor vemo in znamo. —

Domače vesti.

Deželni glavar kranjski grof Thurn je umrl v ponedeljek 23. t. m. ob 4½ uri popoldne na svojem posestvu v Radovljici. —

Odlikovanje. Albert vitez Conti, voditelj okr. glavarstva v Pulji, dobil je naslov in karakter okr. glavarja v Primorji.

Baronu Kuhnu napravili so častniki in spoštovalci v nedeljo 22. t. m. v Gradu velikansko bakljado. Odpotovali so v to

svrhu v Gradec tudi vojaški dostojanstveniki iz Trsta in mnogo častnikov.

Za Dolencev spomenik so nadalje darovali: gg. Sancin Anton, Skedenj 2 gl., Ivan Sancin, M. Sancin, Ivan Godina, G. Vouk, G. Poseno, Kariš Anton, M. Pertot, Franjo Benčič, Ivan Požar, Zolio Anton, Franjo Gombac, L. Segolin, Zeket Josip po 20 kr.; L. Lavrenčič, Nedo Anton, Iv. Mahorič po 10 kr. dalje Jakop Mikol 1 gl. in Josip Ferfolja iz Brestovice 1 gl. Skupaj 6 gl. 90 kr.

Mesečna statistika tržaška. Meseca junija 1888. rodilo se je v Trstu 407 otrok, 200 možkega in 207 ženskega spola; bilo je 330 zakonskih in 77 nezakonskih. — Umrlo je 169 možkih in 145 ženskih. Največ oseb je umrlo dne 25. (19), najmanj dne 22. (6). Povprečno je umrlo vsak dan 10 oseb. — Poročilo se je 75 parov. — Bolnikov je bilo dne 30. junija: v javnej bolnici 831, v roditeljski 6 ženskih, v sirotišču 3 otroci, v blaznici 116, zatorej v vseh oddelkih 957 oseb. Povprečno je umrlo v bolnici 11·79% bolnikov na dan. — V mestnej obskrbnici je bilo dne 30. junija 639 oseb. — Zaklalo se je 9200 glav in sicer 1516 volov, 279 krav, 33 konj, 2400 telet, 650 kostrunov in 4322 jagnjet. — Največja vročina je bila dne 25. (33° C.), najhladnejši dan 16. (14° C.). Deževalo je v teku meseca 15 dni.

Tramway iz Trsta v Barkovlje se je izročil prometu uže v soboto 21. t. m. zvečer. Občinstvo je drvilo iz vseh krajev, da se vdeleži prvih voženj in jedva je moglo ravnateljstvo preskrbeti zadostno število voz. V Barkovljah bilo je zatoraj ljudstva, kakor redko kodaj. Bilo je pravo velikomestno gibanje in življenje. Omeniti pa moramo, da je miramarska cesta za enaki promet preozka, kajti razven tramwaya jo vporablja veliko število privatnih kočij in drugih voz, da ne govorimo o pravih procesijah pešcev, ki se sprehajajo posebno ob nedeljah in praznikih do Barkovelj. Da se zabranijo nesreče, misliti je treba skoraj na razširjenje ceste.

Rodoljubi iz Velikega Dola vabijo vsa sl. slovenska društva tržaška, da se vdeleže slavnosti, katero priredijo Velikodolci v nedeljo dne 29. julija 1888. zjutraj v proslavo 40 letnega vladanja Njegovoga Veličanstva, po uže objavljenem vsporedu. — Opozarjamo sl. naše občinstvo, da bode vse gg., kateri se mislijo vdeležiti slavnosti ter se odpeljeje v nedeljo zjutraj z prvim vlakom do Nabrežine, pričakovala godba iz Sv. Križa ter jih spremita v Veliki Dol. — Slavnost obeča vršiti se jako lepo. —

Kóze bodo stavili brezplačno v Trstu in okolici v tem in v prihodnjem mesecu v nastopnem redu: V mestu dr. V. Tedeschi v zavodu v ulici dell'Olmo št. 1. vsaki dan od 1—2 ure pp., razun ob nedeljah in praznikih; v mestnej telovadnici (ulica del Valle) od 5.—6. ure pp. g. dr. A. Coduri v sredo 25. t. m., dr. L. Horn v četrtek 26. t. m., dr. E. Zampari v petek 27. t. m., dr. L. Janovič v soboto 28. t. m. in dr. A. Costantini v ponedeljek 30. t. m.; v ambulanci okrajnih zdravnikov gg. G. Makovič pri sv. Jakopu, dr. F. Sterle v Farnetu, dr. G. Fano pri sv. Ivanu, in dr. E. Sapunzachi pri sv. Ani, vsi od srede 25. t. m. do torka 31. t. m., razun nedelje 29. t. m.; v okolici in sicer v dotičnih šolskih poslopih vselej od 5½ do 6½ ure zvečer: v Skednju dr. C. Sapunzachi 1. in 2. avgusta, v Katinari dr. Fr. Sterle 1. in 2. avgusta, v Barkovljah dne 25. 26. in 27. ter v Rojanu dne 28. 30. in 31. t. m. dr. Florio, na Opčinah 25. in 26., v Trebčah 27. in 28., v Bazovici 30. in 31. t. m. dr. Szirmay in konečno na Proseku 25. in 26. ter v Sv. Križu 27. in 28. t. m. dr. Susa.

Tržaški fjakkerji. Posebna redarstvena komisija večkrat nenadoma preiskuje vse vozove tržaških fjakkerjev, da se prepriča, da-li spolnujejo magistratove naredbe. Navadno se najde razmerno visoko število kočijažev, kateri se na take naredbe niti najmanje ne obzirajo, seveda le v lastno korist. Dotični grešniki so vselej kaznovani, ali vse to nič ne pomaga. Našli so o zadnjem reviziji zopet 11 voz, v katerih ni bila izvršena propisana tarifa za vožnje. Kočijažem je namreč jako v prilog, ako stranka ne razvidi iz tarife, koliko ima plačati za vožnjo, kajti računijo vzlasti tujcem dvostroko, celo trostroko ceno! Mogli bi navesti posebnih enakih slučajev in tudi drugih nedostojnostij, ali za danes zahtevamo samo, da se taki brezvestni kočijaži občutno kaznuje, ker enako preziranje umestnih naredb je očitno — sleparstvo.

Meteor. V nedeljo 22. t. m. ob 8. uri zvečer opazil se je v Trstu prekrasen meteor, katerega je obdajala izredna bli-

ščoba. Padal je proti jugo-vzhodu in videlo se ga je 3 minute.

Kaj je taktnost? „Slov. N.“ poroča: Dne 2. avgusta čital bode Mariborski knezoškof dr. Stepišnik zlato mašo svojo. Vsa duhovščina lavantinske škofije od knežjega jublanta do najmlajšega kapelana je brez izjeme narodnosti slovenske. Te dni razpošilja Mariborski stolni kapitelj po škofiji uradna vabila na sekundico škofovo. Človek skoro ne verjame svojim očem in vendar je gola istina: — vabila Mariborskega kapiteljna, v čegar sredi sede celo trije pisatelji slovenski (Kosar, Orožen in dr. Križanič), tiskana so samo v nemškem jeziku!

Josipa Stritarja zbranih spisov izšel je 53. snopič. Cena vsakemu snopiču 25 kr. —

Neoprezen kočijaž. V ulici Sette Fontane je prevrnil neoprezen kočijaž 3letno J. Perissini. Dete se je izdatno ranilo in morali so je odnesti v bolnico. Kočijaža so prijavili policiji.

Morski volkovi. Nek brodnik, ki je prispel v ponedeljek 23. t. m. iz Paga v Lošinj, javlja, da je opazil med vožnjo 2 velika morska volkova. Eden bil je neki izredno velik, oba pa sta plavala proti severu. Čudno, da nas obiskujejo enaka strahila redno vsako leto baš — o pasjih dnevih.

Zrelstni izpiti na ljubljanskej gimnaziji pričeli so se v soboto 21. t. m. Vseh osmošolcev bilo je koncem šolskega leta 47. k izpitu se jih je oglasilo 45, ali dopustilo se jih je k preskušnji le 38. Izmed teh je med preskušnjo odstopil 1, dva sta zavržena za edno leto, 7 je odstopljenih za dva meseca, 20 jih je dodelalo izpit z dobrim vspehom, 8 pa z odliko.

Posojilne knjižnice na železnicah. Razni listi prinašajo vest, da namerava osnovati londonsko društvo „Globus-Compagnie“ posojilne knjižnice na avstrijskih železnicah. Vsak popotnik si bode mogel izposoditi na večjih postajah dobrih knjig ter bode plačal 1 gl. za vsako knjigo. Ko je knjigo mej vožnjo prečital, morejo oddati na katerejkoli železničnej postaji in povrne mu se 90 nč. Posojilna pristojbina iznašala bi zatorej 10 kr. za vsako knjigo. — V drugih državah obstoje uže take knjižnice, ki kratijo prijetno popotnikom čas mej dolgo vožnjo.

Enketa posvetovala se je vtorek 24. t. m. pri deželni vladi kranjski o delalskih razmerah v Kropi. Posvetovanja se je vdeležil tudi obrtni nadzornik gospod dr. Pogačnik.

Kaznilnica v Mariboru, ki bode imela prostora za 500 kaznencev, dodelana bode meseca junija prihodnjega leta.

V državno obskrbovanje prešla bode z novim letom železnica Dolenji Drauburg-Volšperk, katero je dosedaj oskrbovala južna železnica.

Nesreča. Mornar Anton Valmaggi iz Ravene spravljal je težak sod na krov ladije „Bella Venezia“. Vrv, na katerej je visel sod, bila je preslaba, odtrgala se je in sod je padel z vso silo na mornarja. Strl mu je nogo in ga hudo pobil na glavi. Valmaggia so odpeljali v bolnico.

Nezgoda. 28letnega Baltazarja Tarlava je zvila božjast, baš ko je šel mimo velicega kanala blizu rudečega mosta. Padel je v vodo in izvestno bi bil utonil, da mu nista priskočila v pomoč dva vrla moža: služnik Market in težak Andrej Pečenko, katerega sta ga spravila na kopno. Tarlav se ni zavedel več; odnesla sta ga zatorej v bližnjo lekarno in od tod so ga odveli v bolnico.

Sodnijsko. Težak Ivan Huss je obsojen na 18 mesecev zapora, ker je napadel zaradi neke malenkosti nadzornika Škarlija in ga ranil z nožem. — 17letni postopač Rudolf Meneghetto je dobil 2 tedna zapora zaradi klatenja. — Seljak Anton Goicha iz Gropade je obsojen zaradi nevarnega pretenja na 2 mesečni zapor. — 47letni seljak Anton Stopar iz Sežane dobil je 4 mesece ostrega zapora zaradi hudodelstva težkega telesnega poškodovanja.

Policijsko. Kuharici Kristini F., stanujočej v ulici Carintia, ukradla je njena „prijateljica“ novčarko z 10 gl. 83 kr. — Cigan Ivan Braunj iz Bazovice se je — bog zna kje! — nalezl vinske kapljice in se veselo sprehajal po cesti proti Bazovici. Noge pa so ga zapustile in padel je tako silovito na kamenje, da si je težko pobil glavo in prsi. Prišel je sam v bolnico. — Isto se je dogodilo 60letnemu težaku Franju Blasizze iz Gradiške, ki si je skoraj razbil glavo v ulici Barriera vecchia, vračajoč se pijan domov. — Klepar Ivan P., 18letni mladenič, ponujal je v raznih hišah kotel na prodaj, zahtevajoč zanj samo 4 gl., akopraj je vreden preko

